

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Leonardi Lessii E Societate Iesv Theologi. In D.
Thomam De Beatitudine. De Actibus Hvmanis. De
Incarnatione Verbi. De Sacramentis Et Censuris.
Prælectiones Theologicae Posthumæ**

Lessius, Leonardus

Lovanii, 1645

Art. 6. Vtrùm in nomine Christi possit dari Baptismus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72898](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72898)

Tertio, Insinuat Professionem Trinitatis. Aduerte tamen si diceretur, In nomine Patris, & in nomine Filij, & in nomine Spiritus sancti, nihilominus constare baptismum. Ratio est, Quia hæc repetitio non insinuat distinctionem virtutis; sicut neque cum dicimus Deus Pater, Deus Filius, Deus Spiritus sanctus.

DVBIVM V.

Verum præpositio (In) & coniunctio (Et) sint de essentia formæ?

21 **R**espondeo, Non esse: quia illis omisissis sensus constat, iuxta communem intelligentiam. Imò omisissio earum nõ videtur, nisi venialis; censetur enim materia leuis. vt rectè Sotus d. 3. a. 5.

Sabelliani.

Si tamen præmitteretur coniunctio, ad insinuandum illa tria esse vnã personam tribus facultatibus instructam, vt volebant Sabelliani: vel si omitteretur coniunctio inter Filium & Spiritum sanctum, vt significetur Filium, & Spiritum sanctum esse vnã personam (sicut quidam hæretici faciebant in illo versiculo, Gloria Patri &c. dicentes; Gloria Patri, & Filio Spiritui sancto; cõtra quos agit Vigilius Papa circa annum 525. epistola ad Eutherum c. 2.) nihil efficeretur; quia corrumpetur formæ veritas: significaret enim Filium esse Spiritum sanctum.

DVBIVM VI.

Verum valeat Baptismus In nomine Genitoris, Geniti, & procedentis ab vtroque?

Negar D. Thomas.

D. Thomas hîc putat non valere; cui plerique Doctores consentiunt. Ratio eius est, Quia in forma Baptismi debent poni ea nomina, quibus vsitatus solent personæ diuinæ exprimi: nam sicuti materia eius est vsitatissima, sic etiam forma esse debet.

Scotus.

Scotus aliam rationem addit; Quia etsi Pater & Genitor in diuinis pro eodem accipiantur; tamen non habent eandem significationem formalem: Pater enim formaliter significat rationem personæ, scilicet paternitatem, qua persona Patris in diuinis constituitur: Genitor autem formaliter significat actum notionalem, scilicet generationem. Atqui Christus ea nomina præscripsit, quæ significant ipsas proprietates constitutiuas personarum, vt colligitur Matth. 28.

Affirmans opinio est verior.

Verum Caietanus hîc & Victoria qu. 14. de Baptismo, putant omnino hæc formã Baptismum perfici. Quæ sententia speculatiuè omnino videtur vera. Primò, Quia ex accommodatione vsus idem valent istæ formæ. Tam verè enim confitemur, laudamus & inuocamus Trinitatem Nomine genitoris, geniti, & procedentis ab vtroque, quàm Nomine Patris & Filij &c. vt patet ex Hymnis Ecclesiasticis. Secundò, Quia si quis ita baptizaret In nomine Patris, & IESV Christi, & Paraclæti, verè baptizaret: nam Clemens Romanus lib. 7. Constitutionum cap. 42. loco Spiritus sancti substituit nomen Paraclæti; quo nomine etiam Christus passim apud Ioannem significat Spiritum sanctum: hoc tamen nomen non significat proprietatè, qua constituitur Spiritus sanctus, sed solùm quemdam eius effectum. Imò ipsum nomen Spiritus sancti non significat tertiam personam, nisi ex vtentium accommodatione. Neq̃ refert, quòd ista nomina

significent aliud formaliter. Quia in formis Sacramentorum non tam spectatur significatio formalis, quàm vsitata vsurpatio. Sicut Christus formaliter significat Vñctum; tamen ex vsu solùm significat Dominum nostrum, Deum & hominem: Paraclæti autem significat Consolatorem, sed ex vsu tertiam Personam. Secus est de In nomine Iugentis, Imaginis, & Domi: talis enim baptismus non censetur ratur; quia hæc nomina ita simpliciter posita, parum vsitatè significant diuinas personas.

In nomine Iugentis, imaginis & domi.

Aduerte tamen; Si quis sub illa forma In nomine Genitoris &c. esset baptizatus, deberet rebaptizari sub conditione secundum formam Ecclesiæ: quia hæc sententia non est omnino certa.

ARTICVLVS VI.

Verum In nomine Christi possit dari Baptismus?

Sunt tres sententiæ de hac re. Prima est, Etiam nunc huiusmodi baptismum esse ratum. Ita Hugo de S. Victore lib. 2. de Sacrametis p. 6. c. 2. Magister dist. 3. Caietanus hîc. Adrianus q. 1. a. 2. quam sententiam sequuntur multi Canonistæ propter Capitulum A quodam Iudæo. de Consecratione dist. 4. vbi Nicolaus Papa respondens ad consulta Bulgarorum ait, Hi profecto si in nomine Trinitatis, vel tantum in nomine Christi, sicut in actis Apostolorum legitur, baptizati sunt, vnum quippe idemq̃ est (vt exponit S. Ambrosius) rebaptizari non debent. Idem docet Ambrosius lib. 1. de Spiritu sancto cap. 3. vbi etiam amplius insinuat, scilicet baptismum valere non solùm In nomine Christi, sed etiam In nomine solius Patris, vel Spiritus sancti. Ratio ipsius est, Quia qui benedicitur in Christo, in Patre & Spiritu sancto benedicitur; nam vnum est nomen, vna potestas. quam sententiam etiam admittit Hugo loco citato, & Beda in c. 10. Actorum. Diuus autem Bernardus, epist. 304. putat validum baptismum, quem quidam ex ignorantia contulit In nomine Dei, & veræ sanctæq̃ Crucis. Secunda sententia est: Apostolos quidem baptizasse In nomine Christi ex diuina dispensatione, vt nomen Christi redderetur illustrius: fortasse tamen nunc non valere. Tertia est aliorum. Pro qua:

22 Tres sententiæ.

Dico Primò, Baptismum, In nomine Christi collatum, non esse validum. Est ferè communis Doctorum. D. Thomæ hîc. Bonaventuræ, Scoti, Richardi, Paludani, & aliorum dist. 3. & tenet Pelagius Papa Canone Si re vera. dist. 4. de Consecratione; vbi loquens de eo, qui baptizatus est In nomine Domini, id est, In nomine Christi, vt Act. 18. dicit esse rebaptizandum In nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti. Et Canone Multi sunt, affirmat esse contra præceptum Euangelicum baptizare In nomine Christi. Eadem dist. Zacharias Papa Canone In Synodo Anglorum. dicit non posse esse verum baptismum, si vel vna persona non nominetur. Hi tamen Pontifices non videntur ex auctoritate definiuisse, sed solùm priuatam suam sententiam explicuisse: quia Nicolaus I. Vir doctissimus id non ignorasset. Eadem sententia colligitur ex cap. 28. Matthæi, vbi Dominus disertè exprimit tres personas, præscribens formam baptismi, vt Tertullianus contra Praxeam ostendit.

23 Probatur opinio negatiua ex Canonibus.

Probatur

Ex Patri-
bus. Probatur Secundo ex Patribus. Orig. in cap. 6.
ad Rom. in illud *Quicumque in Christo baptizati
sumus*, dicit baptismum in nomine Christi non esse
Athanaſ. ratum, nisi & aliæ personæ addantur. Athanaſ-
ius serm. 3. contra Arianos dicit, Cùm Pater in
baptismo nominetur, etiã Filium & Spiritum san-
ctum necessariò debere nominari, vt perfecta sit
Didymus. initiatio. Didymus lib. 2. de Spiritu sancto in
principio pag. 1. *Qui, inquit, vnum de præceptis no-*
minibus prætermittit, neque perfectionem Sacramenti
attingit, neque à peccatis hominem liberat: Non arbi-
tror quemquam fore tam insanum, vt putet baptismum
perfici, si vel vnum nomen prætermittatur. Basilus
Basilus. cap. 12. de Spiritu sancto dicit eum à vita exci-
dere, qui aliquid addit vel detrahit præscriptæ
formæ baptismatis. Damascenus lib. 4. cap. 10.
Damascen. de Fide, *Qui, inquit, in sanctam Trinitatem bap-*
tizari non fuerint, rebaptizari oportet. Idem docent
Cyprian. Patres Latini. Cyprianus epist. 73. *ex eo bap-*
tismo remissionem peccatorum non provenire, qui non
fit datus in certa Trinitatis inuocatione. Augustinus
August. lib. 6. contra Donatistas cap. 25. *Certa sunt verba*
Euangelica, sine quibus non consecratur baptismus.
Beda. Beda lib. Variarum quaestionum quaest. 14. *No-*
tandum, inquit, si quis baptizans, dicat, Baptizo te in
Christo IESV, & non dicat, In nomine Patris, & Fi-
lij, & Spiritus sancti, sicut Dominus instituit, non est
verus baptismus.

Non suffi-
citur imple-
ta Trinita-
tis inuoca-
tio.
Hinc patet non esse verum, quod ait Caieta-
nus, sufficere implicitam Trinitatis inuocatio-
nem: tum, quia Patres expressam requirunt;
tum, quia alioquin solius Patris inuocatio suffi-
ceret: qui enim Patrem inuocat, implicitè etiam
Filium & Spiritum sanctum inuocat: magis enim
in Patre continetur Filius & Spiritus sanctus, quàm
in nomine Christi. contineatur vngens Pater, &
Spiritus sanctus quo vngitur. Nam si tantùm esset
vna persona in diuinitate, posset esse Christus, non
tamen posset esse Pater. Ratio propositionis est,
quia baptismus est professio fidei Christianæ,
cuius primarium fundamentum & obiectum est
Trinitas personarum vnius essentiae; quæ etiam
cæterorum mysteriorum fidei est causa: vnde
consentaneum erat vt in forma baptismi expri-
meretur.

24.
Baptizatur
semper
Apostoli
In nomine
Patris &c.
non Chri-
sti.
Dico Secundo, Probabilissimum est Apoſto-
los nunquam in nomine solius Christi baptizasse;
sed semper expressè: *In nomine Patris, & Filij, &*
Spiritus sancti. Est communis sententia Doctorum
recentiorum; Dom. Soto dist. 3. art. 6. Melchio-
ris Cani lib. 6. de locis c. 8. Armacani lib. 8. quaestio-
num Armeniacarum cap. 3. Ianſenij Episcopi
Gandensis in c. 149. Concordiæ. Et videtur sen-
tentia Patrum citatorum. Vide etiam Canonem
Apostolicum 49. vbi dicitur anathema ijs, qui
aliter baptizant, quàm *In nomine Patris, & Filij, &*
Spiritus sancti. Et Dionysium Areopagitam c. 2.
partis 2. Ecclesiasticæ Hierarchiæ sub finem. Cre-
dendum enim est, Apostolorum successores, in
forma baptizandi imitatos ipsos Apostolos: atqui
illi in nomine Trinitatis baptizauerunt: ergo &c.

Ne quidem
ex peculiari
dispensa-
tione.
Quodd autem quidam Doctores dicunt Apoſto-
los baptizasse *In nomine Christi* ex peculiari qua-
dam dispensatione, vt nomen Christi redderetur
illustrius, parum habet probabilitatis: tum, quia
illustrius erat ad nomen, si cum Patre & Spiritu
sancto iungeretur, tanquam auctor sanctificatio-
nis, quàm si solitariè poneretur: tum, quia nul-

quam vmbra huius dispensationis apparet: imò
ex Scripturis colligitur, Apostolos consueuisse
baptizare *In nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti.*
Actorum enim 19. cum Paulus quosdã rogasset,
an accepissent Spiritum S. & illi respondissent,
Neque si Spiritus sanctus est audiuimus, subiunxit Pau-
lus, *In quo ergo baptizati estis?* apertè insinuans in
forma baptismi solitum nominari *Spiritum sanctum.*
Notauit hoc Cymillus Alexandrinus Dialogo 7.
de Trinitate.

Ad argumenta contrariæ sententiæ: Respon-
deo, Nicolau fortè fuisse in illa opinione propter
Ambrosij auctoritatem. Certum tamen est eum
nihil definiuisse; fuerat enim tantummodò con-
sultus à Bulgaris, *An baptizatus à Iudæo, vel Pagano,*
verum Christi baptismum suscepisset? vt patet ex cap.
104. epistolæ ad Bulgaros. Ad quam quaestionem
dum respondet obiter, de suo, non interrogatus,
adiicit *Etiã baptismum in nomine Christi esse vali-*
dum, citans in suam sententiã Ambrosium. Quòd
autem in Actis Apostoli dicuntur baptizasse *In*
nomine IESV, variè exponi potest: Primò, *In au-*
thoritate, virtute & merito Christi. Secundò, *Bap-*
tismo à Christo instituto. Tertio, *In nomine IESV,* sed
non solo. Ita enim his tribus modis, hæc & simi-
lia loca explicat Basilus c. 12. de Spiritu sancto.
Adde probabile esse Apostolos addidisse hæc ver-
ba *IESV Christi,* dicendo, *Ego te baptizo in nomine*
Patris, & Filij eius IESV Christi, & Spiritus sancti:
hoc enim plurimum conducebat ad nomē Chri-
sti illustrandum, præsertim eum poneretur cum
Patre & Spiritu sancto auctor sanctificationis,
tanquam ipsis æqualis & consubstantialis.

Quomodo
dicatur
Apostoli
baptizasse
In nomine
IESV.

ARTICVLVS VII.

Vtrum Immersio in aqua sit de necessitate Baptismi?

Respondeo, Baptismum posse fieri tripliciter. 26
Primò, Immersione. Secundò, Perfusione. Tribus
Tertio, Asperſione. Probatur Primò, Quia hæc modis fieri
tribus modis potest fieri ablutio exterior: ergo & potest.
baptismus. Secundò, Quia Apostoli Actorum 2. Asperſione.
videntur baptizasse asperſione, vel effusione aquæ
super multos simul: tria enim hominũ millia non
videntur cõmodè vno die immersione potuisse ba-
ptizari. Tertio Probatur ex Cypriano epist. 74.
ad Magnum, vbi id confirmatur ex illo Ezechie-
lis 36. *Aspergam super vos aquam mundam* (sic enim
legit) Vbi etiam quosdam reprehendit, qui homi-
nes asperſione baptizatos in lecto, dũ ægrotarent,
vocabat *Climicos*; quasi dicas *Lecticarios Christianos*,
tanquam qui non essent verè baptizati. Idem con-
firmatur *Esaia 52.* vbi de Christo dicitur, *Iste*
asperget gentes multas. Denique asperſiones *Leui-*
tarum, erant baptismi nostri figura.

26
Tribus
modis fieri
potest Ba-
ptisma.

Climici seu
Lecticarij
Christiani.

DVBIVM I.

Vtrum necessarium sit, vt aqua immediatè tangat corpus?

Respondeo, Omnino esse necessariũ. Tenent 27
plerique Doctores. Insinuat D. August. tra-
ctatu 8. in Ioannem: *Quenam tanta virtus aquæ,*
vt corpus tangat, & cor abluat?

D d d ij Ratio